

УДК 338.48:332.1

Парамонов А.М.¹, Корнієнко О.М.²

¹ студент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Підвищення ефективності використання туристичного потенціалу регіону є однією з ключових передумов сталого соціально-економічного розвитку та формування конкурентоспроможної територіальної економіки. Туристичний потенціал регіону формується сукупністю природно-географічних, історико-культурних, соціально-економічних та інфраструктурних чинників, які створюють базу для туристичної діяльності, при цьому ефективність його використання визначається не лише рівнем освоєння ресурсів, а й здатністю території забезпечити збалансований розвиток між збереженням природного середовища, економічною вигодою та соціальними потребами населення [1].

Сучасні дослідження вказують на те, що ефективне використання туристичного потенціалу регіонів України та Європи залежить від інтеграції туризму в систему регіонального планування, запровадження інноваційних підходів до управління туристичними ресурсами, а також від ефективної міжсекторальної взаємодії між органами влади, бізнесом і громадськістю. Туризм, будучи мультиплікаційною галуззю, створює умови для розвитку малого та середнього підприємництва, стимулює локальні виробництва, забезпечує зайнятість у сферах транспорту, гостинності, культури й послуг. Однак на практиці потенціал регіонів часто використовується фрагментарно через відсутність узгодженої регіональної політики, недостатній рівень маркетингу туристичних продуктів і слабку інфраструктурну інтеграцію.

Виклики, з якими стикаються регіони, охоплюють сезонність туризму, недостатню диверсифікацію пропозиції, низький рівень цифровізації, а також слабе позиціонування на міжнародному ринку. Для подолання цих обмежень необхідно формувати комплексні стратегії управління туристичними ресурсами, які б поєднували економічну ефективність із принципами екологічної стійкості. Важливу роль відіграє впровадження концепції «smart tourism», що базується на використанні великих даних, цифрового маркетингу, штучного інтелекту та систем управління потоками туристів, що дозволяє зменшити тиск на екосистеми та підвищити якість туристичних послуг [2].

Крім того, важливим напрямом підвищення ефективності є розвиток туристичних кластерів як форм партнерської взаємодії між підприємствами, органами місцевого самоврядування та освітньо-науковими установами. Кластерна модель управління сприяє об'єднанню ресурсів, створенню спільних туристичних маршрутів і брендів регіонів, що підвищує рівень привабливості території для інвестицій і туристів. Досвід Скандинавських країн, зокрема Норвегії та Швеції, демонструє, що поєднання природних ресурсів з інноваційними сервісами, цифровими платформами бронювання і сталими транспортними рішеннями дозволяє досягти високої ефективності у використанні потенціалу навіть у віддалених регіонах [3].

В українських реаліях підвищення ефективності використання туристичного потенціалу можливе через реформування системи стратегічного планування туризму, стимулювання державного-приватного партнерства, впровадження принципів «зеленої економіки» та підвищення туристичної грамотності місцевих громад. Важливо, щоб регіони не лише розвивали туристичні продукти, а й створювали власну ідентичність, базовану на унікальних природних, етнокультурних і гастрономічних характеристиках. Ефективність туристичного потенціалу має вимірюватися не кількістю відвідувачів, а рівнем сталого добробуту місцевих мешканців, збереженням природного середовища та культурної спадщини.

Таким чином, підвищення ефективності використання туристичного потенціалу регіону є системною проблемою, яка потребує комплексного підходу, наукового обґрунтування та координації між усіма учасниками туристичного процесу. Лише завдяки інтеграції інновацій, екологічних принципів та ефективного управління можна забезпечити довгострокову стійкість регіонального розвитку та зміцнити конкурентоспроможність національного туристичного продукту.

Список використаних джерел:

1. Корнієнко О. М., Зайцева В. М. Аналіз та оцінка потенціалу туристських територій: навчальний посібник. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 288 с.
2. Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z., & Koo, C. Smart tourism: foundations and developments. *Electronic Markets*. №25(3). P. 179–188. DOI:10.1007/s12525-015-0196-8.
3. Ankerstrom L. Sustainable Tourism in Nordic Harbour Towns: Project Report and Handbook for Municipal Innovation. Oslo: Nordic Innovation, 2022. 64 p.